Ray K. Metzker in Fondation A Stichting: verstoppertje spelen in de stad

bruzz.be/select/expo/ray-k-metzker-fondation-stichting-verstoppertje-spelen-de-stad-2024-10-07

©

Estate Ray K. Metzker/Courtesy les Douches la Galerie, Paris

Review
6
Score: 4 op 5 ★ ★ ★ ★ ★
Tom Peeters

© BRUZZ

Gisteren 17.00u

Zijn werk hangt in alle grote Amerikaanse musea, Lee Friedlander kwam naar zijn vernissages en zijn zwart-witbeelden getuigen van zowel vakmanschap als zin voor experiment, op straat én in de donkere kamer. Toch heeft Ray K. Metzker in Europa niet de reputatie die hij in eigen land geniet. Fondation A Stichting probeert daar tien jaar na zijn dood verandering in te brengen met een expo die baadt in contrasten.

Lees ook: Stad wil fotografes ondersteunen met Germaine Van Parys-prijs: 'Te lang domein enkelingen'

Op woensdag 9 oktober is het precies tien jaar geleden dat fotograaf Ray K. Metzker (1931-2014) overleed in Philadelphia, de grootstad in de Amerikaanse staat Pennsylvania waar hij meerdere reeksen aan wijdde en die ook op de expo *City lux* in Brussel prominent aanwezig is. Al kon het voor de toevallige passant net zo goed een andere stad zijn, want

Metzker was geen documentaire fotograaf. Als een ballet van lijnen, vlakken en zwart-witcontrasten hebben zijn foto's meer vandoen met abstracte schilderkunst dan met de humanistische straatfotografie van pakweg Walker Evans en Robert Frank.

City lux is na *Light lines* (Musée de l'Élysée, Lausanne, 2007) pas de tweede Europese solo van Ray K. Metzger. De ruim honderd zwart-witfoto's werden door de fotograaf zelf afgedrukt en zijn een selectie uit in totaal meer dan 29.000 beelden die nu in handen zijn van de Estate. Veel beelden werden nooit eerder getoond.

De niet-chronologische tentoonstelling die we van de curatoren Françoise Morin en Philippe Séclier geen retrospectieve mogen noemen, opent met de reeks *Pictus interruptus* (1976–80) die Metzker maakte op het Griekse Cycladen-eiland Paros. Een opmerkelijke keuze die de spanning tussen zijn voorliefde voor grootstedelijk licht, de kern van zijn carrière, en abstractie meteen in de verf zet. Om het harde licht op het met witte huizen bedekte eiland te counteren, ging hij er bij valavond aan de slag.

> In de zomer trok hij de stad in met zijn camera. De winters bracht hij door in zijn donkere kamer. Daar luisterde hij naar jazz en perfectioneerde hij zijn contrasten nog. Waarom tevreden zijn met gewoon zwart als het nog zwarter en contrastrijker kon?

In het beste geval slagen de foto's van Metzker erin om de urbane sfeer uit de gejaagdheid van alledag te extrapoleren en te verstillen. Vaak gebuikte hij daarvoor experimentele technieken, in zijn tijd pionierswerk. Dubbele belichting met vaak felle flitsen en op elkaar gelegde negatieven: het zijn methodes waar traditionele straatfotografen van huiverden.

Aan het Institute of Design in Chicago had hij les gekregen van Harry Callahan, duidelijk een mentor. Later ging hij doceren aan de afdeling fotografie van het College of Art in Philadelphia. Die twee steden mochten volgens zijn aanvoelen dan erg verschillend zijn, voor de bezoeker doet het er niet zoveel toe waar hij zijn beelden schoot. De fotograaf laat ze schitteren door ze te componeren op een notenbalk van licht, zowel binnen als buiten. In de zomer trok hij de stad in met zijn camera. De winters bracht hij door in zijn donkere kamer. Daar luisterde hij naar jazz en perfectioneerde hij zijn contrasten nog. Waarom tevreden zijn met gewoon zwart als het *nog* zwarter en contrastrijker kon?

Als liefhebber van de man in de straat, aldus de vertegenwoordigers van zijn Estate, kunnen we ons op *City lux* niet van de indruk ontdoen dat Metzker alsnog vrij mensenschuw was. Hij maakte amper portretten. Mensen zijn zichtbaar als silhouet in de verte of in schaduw verhuld. Zijn afstudeerproject *The loop* (1957–1959) noemde hij naar de bovengrondse metrolijn die een lus rond het historische centrum van Chicago vormt, maar focuste vooral op het financiële district, waar hij verstoppertje speelde met pendelaars tussen de hoogbouw. Elders komen passanten gezichtsloos in beeld, al dan niet vastgelegd door een lens op heuphoogte, tenminste als dat perspectief zijn geliefkoosde geometrisch lijnen- en schaduwspel ten goede kwam. Die afwezigheid van gelaatsuitdrukken zou je als metafoor kunnen zien voor de existentiële leegte van de stad, of als een manier om de eenzaamheid van zijn bewoners bloot te leggen.

FONDATION
STICHTING
CITY LUX
Fay K. Metzker
05.10–27.12.2024
FONDATION
STICHTING

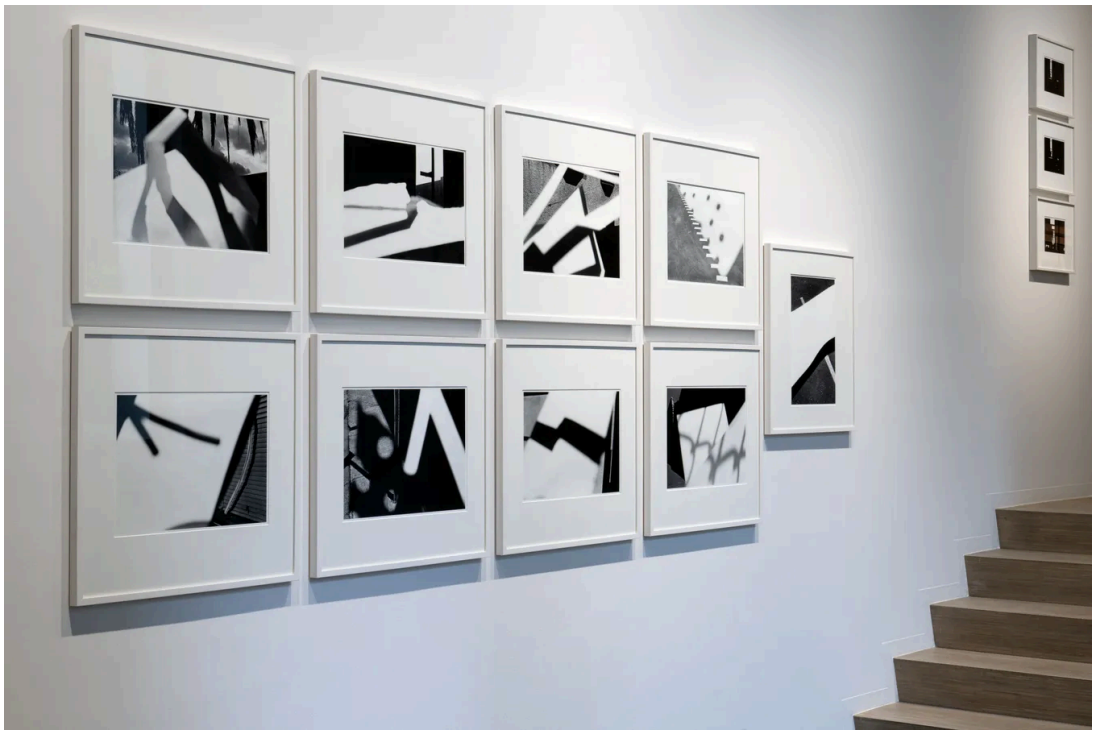

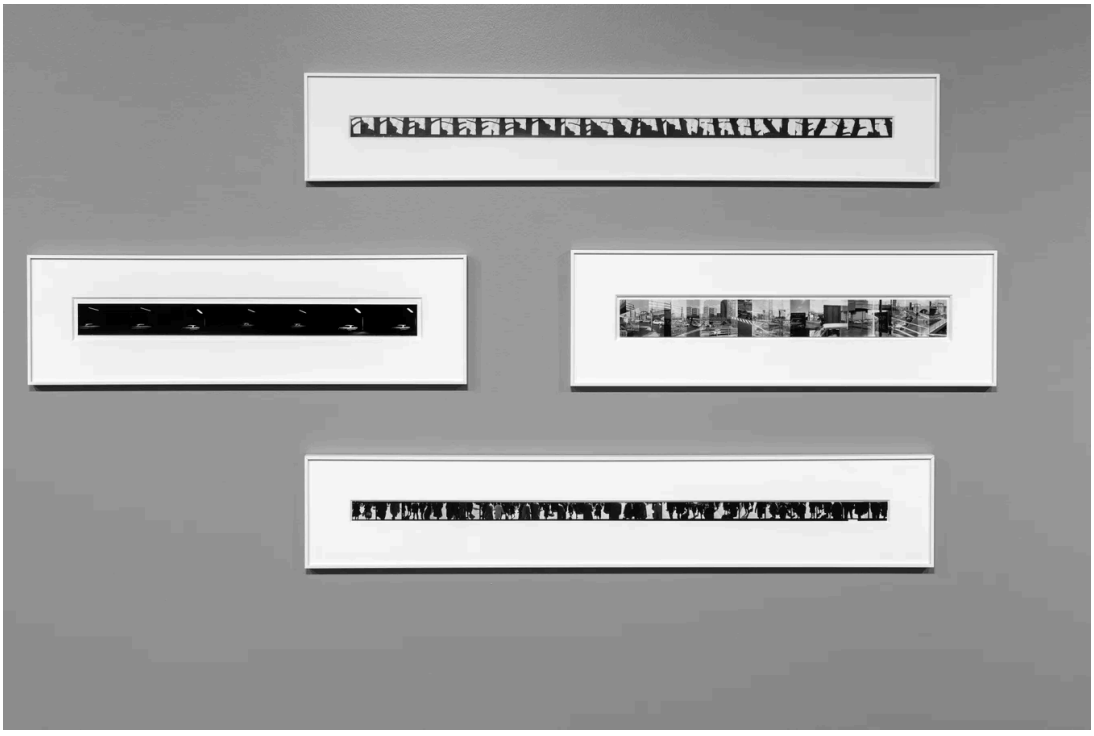

De stadsportretten die Metzker begin jaren 1960 maakte tijdens een lange autoreis door Europa zijn iets traditioneler en erg knap. Terug thuis in Philadelphia werd zijn werk gelaagder. Hij ging aan de slag met zogenaamde *double frames*. In de reeks *Composites*, contactafdrukken die pas na zijn dood ontdekt werden, werd een hele filmrol telkens één beeldcompositie. Zie het als een soort apotheose van zijn experiment met vermenigvuldiging, waarbij je als kijker een reep krijgt voorgeschoteld waarvan niet alleen de chronologie gemanipuleerd is.

Die relativerende ondertoon, die de rest van zijn werk miste, kreeg na zijn dood extra betekenis toen een expo met deze filmische stroken de naam *Striptease* meekreeg. In teasen met licht en geometrie toonde hij zich voordien al een meester. En al vallen deze ‘composities’ net als de minimalistische abstracte (natuur)landschappen waarmee hij zijn carrière beëindigde minder op dan zijn grootstedelijke schimmen, ze vergrootten wel de scope van een in Europa nog niet overbelichte kunstenaar.

Lees meer over: Vorst , Expo , Ray K. Metzger , fondation A Stichting , fotografie

Lees ook

›

- De vijf inzichten

  Mr. Francois: ‘Volle gas door het leven’

  Cultuurnieuws

  05/09/2024 08.00u

- **De guitige blik van Elliott Erwitt**

  Expo

  14/06/2024 07.00u